En l'elaboració d'aquest capítol han participat:
Raquel Vaquer-Sunyer, Margalida Monserrat, José María Valencia Cruz i Lluïsa Flaquer.

Aqüicultura marina

1. Producció de peixos
2. Valor econòmic de la producció de peixos
3. Producció d'alevins
4. Valor econòmic de la producció d'alevins
5. Producció de mol·luscs
6. Valor econòmic de la producció de mol·luscs
7. Centres d'investigació aqüícola
8. Valor econòmic total

L'aqüicultura, la cria en captivitat d'espècies d'aigua dolça o salada, té importància econòmica i de producció alimentària. En aquest document ens referim únicament a les espècies marines d'aqüicultura.

ANTECEDENTS

L'aqüicultura de les Illes Balears va néixer a Menorca entorn de l'any 1880, amb els primers cultius de mol·luscs en parcs i muscleres (*bateas*) dedicats al consum de l'illa i explotats d'una manera totalment artesanal. Aquesta activitat es va haver d'aturar entre els anys 1970 i 1980 per raons sanitàries.[1]

L'any 1980, amb un incipient desenvolupament de l'aqüicultura mediterrània, varen començar a Mallorca les primeres experiències d'investigació en aqüicultura, impulsades pel Consell General Interinsular, un organisme preautonòmic. L'any 1980 es va crear també l'Estació d'Aqüicultura per a la recerca i la implementació de cultius d'espècies mediterrànies i per a l'assessorament científic.[1]

L'any 1984 va començar el desenvolupament industrial del cultiu d'orada (*Sparus aurata*) i de llop (*Dicentrarchus labrax*) amb la creació de deu empreses, de capital mixt o privat, amb una capacitat de producció total de 500 tones l'any.[1]

Cinc confraries de pescadors de les Illes es varen interessar en la producció de peix i, amb l'assessorament dels tècnics de l'Estació d'Aqüicultura, varen instal·lar polígons de gàbies a Portocolom, el Port d'Andratx, Fornells i Formentera. També es va donar un impuls nou a l'activitat mariscadora i de cultiu de mol·luscs al port de Maó.[1]

La competència exterior de les grans empreses productores de la península, de França o Grècia, i l'escassa rendibilitat de les instal·lacions a la mar varen propiciar la desaparició —a mitjan dècada dels anys noranta i durant la primera d'aquest segle— d'aquestes petites empreses, amb l'excepció dels mariscadors de Menorca.[1]

Un dels problemes de l'aqüicultura a les Balears rau en la creença que aquesta activitat no és compatible amb el turisme i amb una correcta conservació del medi marí, i sempre ha topat amb una forta resistència i el rebuig públic. A part de l'impacte visual i ambiental negatiu dels polígons de gàbies, l'elevat valor econòmic dels terrenys litorals va provocar que s'hi descartassin les instal·lacions de grans empreses aqüícoles. Tot això ha determinat que, malgrat l'excellent qualitat de l'aigua de la mar Balear i la disponibilitat de diversos llocs idonis per posar les instal·lacions, l'aqüicultura marina de peixos en aquesta comunitat autònoma s'hagi reduït avui dia a una única empresa d'aqüicultura marina del Grupo Cooke, que l'any 2025 va produir 48,5 milions d'alevins d'orada, de llop i de corbina (*Argyrosomus regius*) per a l'explotació i l'engreixament en instal·lacions del mateix grup a granges de la península (Màlaga, Múrcia o Almeria).

A les Illes, l'aqüicultura continental es va iniciar als anys vuitanta del segle passat amb una empresa dedicada originàriament al cultiu de carpes, que actualment es dedica al cultiu d'espècies ornamentals d'aigua dolça i estanys de depuració.

NORMATIVA

→ Llei 6/2013, de 7 de novembre, de pesca marítima, marisqueig i aqüicultura a les Illes Balears.

QUÈ ÉS?

L'aqüicultura és la cria en captivitat d'espècies d'aigua dolça o salada. Aquest document es refereix únicament a les espècies marines.

PER QUÈ?

- Importància econòmica.
- Importància com a font d'aliment.

METODOLOGIA

Els indicadors analitzats són:

→ Producció de peixos marins en pes (en tones)

→ Valor econòmic de la producció de peixos marins

→ Producció d'alevins de peixos marins en pes (en tones)

→ Valor econòmic de la producció d'alevins de peixos marins

→ Producció de mol·luscs en pes (en tones)

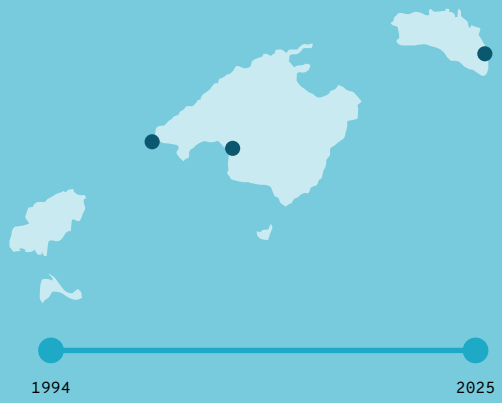
→ Valor econòmic de la producció de mol·luscs

→ Nombre de centres de recerca amb activitat en matèria aqüícola

→ Valor econòmic total de l'aqüicultura a les Balears

Les dades provenen de la Direcció General de Pesca i del Pla Estratègic Plurianual de l'Aqüicultura Espanyola 2014-2020.[1]

LOCALITZACIÓ

RESULTATS

A les Balears la producció de peix per aqüicultura marina es va acabar l'any 2007 i va ser substituïda per la producció d'alevins, per engreixar-los posteriorment en instal·lacions de la península. Aquesta producció va variar entre 65,7 t l'any 2003 i 455 t l'any 2013, en què la producció d'alevins s'havia engreixat i aquests es varen vendre com adults.

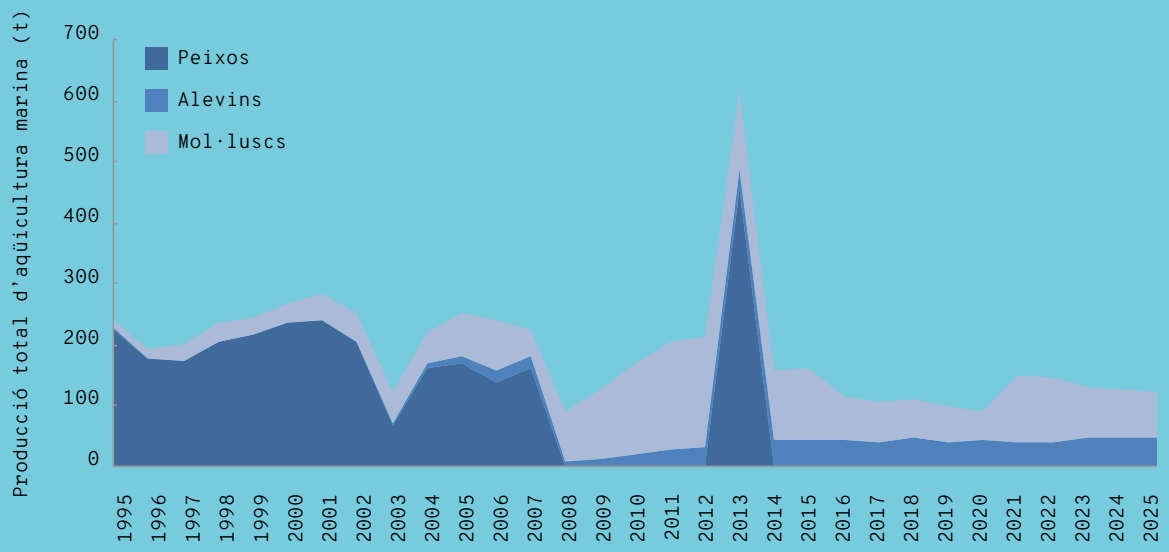
En la venda de peixos adults s'ha venut majoritàriament l'orada (*Sparus aurata*), mentre que l'engreixament de llop (*Dicentrarchus labrax*) sempre ha estat minoritari. En canvi, en la producció d'alevins és majoritari el llop, que representa el 81 % de les unitats d'alevins produïdes l'any 2025.

El valor econòmic dels alevins ha variat entre 1,95 milions d'euros l'any 2003 i 20,6 milions d'euros l'any 2025; aquest darrer any els alevins de llop varen suposar el 84,5 % dels ingressos.

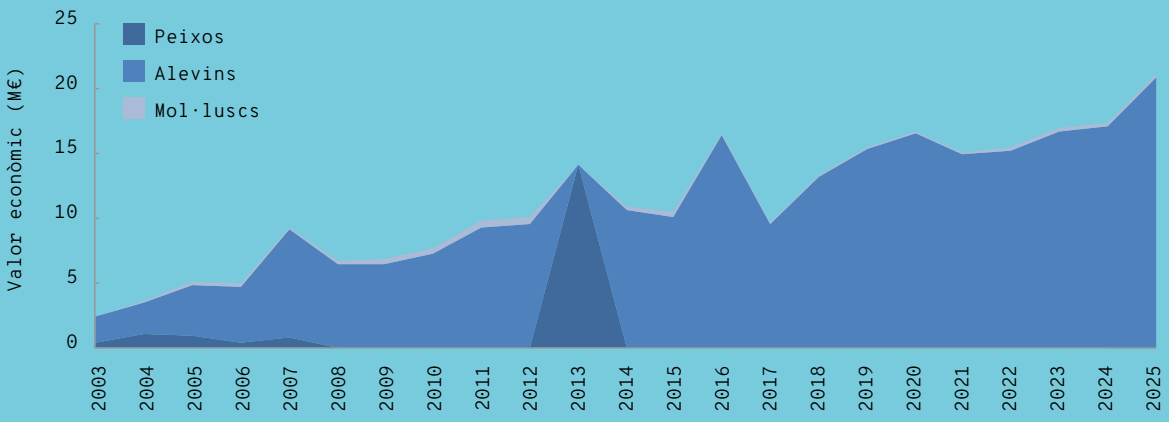
Només hi ha producció aqüícola de mol·luscs a Menorca, i es basa en la producció de musclos (*Mytilus galloprovincialis*) i escopinyes (*Venus verrucosa*), tot i que la producció de musclo és molt majoritària en pes a partir de l'any 1996 (entre quasi el 100 % i el 90,4 %). La producció d'escopinya, encara que és molt minoritària en termes de pes, tenia un important valor econòmic, i ha representat entre el 32 % del total del valor de la producció de mol·luscs l'any 2006 i el 0,02 % el 2025. Des dels anys noranta la producció d'escopinya s'ha reduït dràsticament, i ha passat d'unes 5 t a 2,7 kg l'any 2025.

A les Balears hi ha dos centres de recerca amb activitat en matèria aqüícola. Un d'ells està situat al Port d'Andratx: el Laboratori d'Investigacions Marines i Aqüicultura (LIMIA). L'altre és al Coll d'en Rabassa (Palma): Aquicultura Balear, S.A.U (ABSA) del Grupo Cooke.

El valor econòmic total de l'aqüicultura marina de les Balears ha variat entre els 2,13 milions d'euros l'any 2003 i els 20,8 milions d'euros l'any 2025.

Evolució de la producció total (en tones) d'aqüicultura marina a les Illes Balears des de l'any 1994 fins al 2025. FONT: Direcció General de Pesca.

Evolució del valor econòmic (en milions d'euros) de l'aqüicultura marina a les Illes Balears des de l'any 2003 fins al 2025. FONT: Direcció General de Pesca.

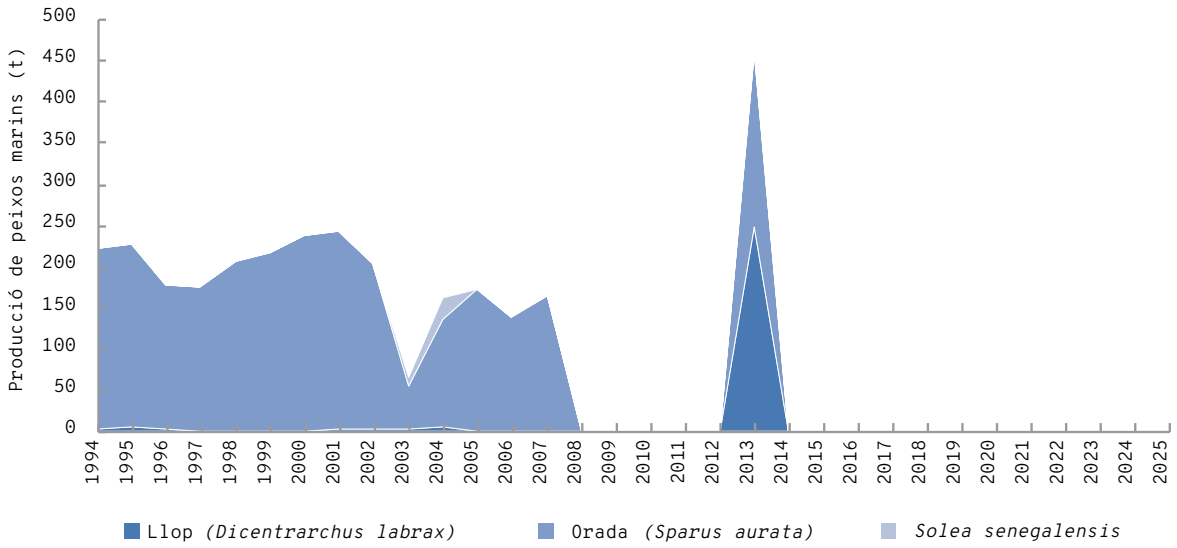

Figura 1. Producció de peix en pes (tones) per aqüicultura marina entre els anys 1994 i 2025.
FONT: Direcció General de Pesca.

METODOLOGIA

S'han obtengut dades dels següents indicadors sobre aqüicultura a les Illes Balears per al període 1994-2025:

- → Producció de peixos marins en pes (en tones)
- → Valor econòmic de la producció de peixos marins
- → Producció d'alevins de peixos marins en pes (en tones)
- → Valor econòmic de la producció d'alevins de peixos marins
- → Producció de mol·luscs en pes (en tones)
- → Valor econòmic de la producció de mol·luscs
- → Nombre de centres de recerca amb activitat en matèria aqüícola
- → Valor econòmic total de l'aqüicultura a les Balears

Les dades referents a aquests indicadors sobre aqüicultura s'han obtengut de la Direcció General de Pesca del Govern de les Illes Balears. També hi ha dades del Pla Estratègic Plurianual de l'Aqüicultura Espanyola 2014-2020.[1]

RESULTATS

Producció de peixos marins

Durant les dues darreres dècades, el nombre d'empreses dedicades a l'aqüicultura s'ha reduït i han desaparegut les dues úniques empreses mallorquines que es dedicaven a engreixar i a comercialitzar orades (*Sparus aurata*) i llops (*Dicentrarchus labrax*).

Una d'aquestes empreses pertanyia a la Confraria de Pescadors de Portocolom i tenia vivers dins la mar, on engreixava orades i llops. Aquesta empresa va estar en funcionament entre els anys 1983 i 2005.[2]

L'altra empresa engreixava els peixos —orades i llops— a terra, aprofitant l'energia calòrica de l'aigua de refrigeració de la central tèrmica de producció d'energia des Murterar (Alcúdia).

Les dues empreses es varen obrir a principis de la dècada dels vuitanta i varen tancar els anys 2005 i 2007, respectivament, en part per la impossibilitat de competir amb els preus de venda del producte. Així, les dades de producció de peixos mostren que a partir del 2007 no hi ha producció, llevat de l'any 2013, en què hi va haver una producció derivada de la venda de peixos provinents de la granja d'alevins instal·lada a Mallorca, que es varen posar a la venda després de ser engreixats (Figura 1, Taula 1).

La producció total de peix marí per aqüicultura ha variat entre 65,7 t i 455 t els anys 2003 i 2013, respectivament. Com hem dit, entre els anys vuitanta i fins a la meitat de la primera dècada d'aquest segle hi va haver dues granges d'engreixament de peixos de les quals sortia tota la producció de peix marí per aqüicultura. A partir de l'any 2007 es va acabar aquesta producció, llevat de l'any 2013, en què es varen vendre els peixos procedents de la granja d'alevins en fase adulta (Figura 1).

L'espècie que s'ha produït majoritàriament ha estat l'orada (*S. aurata*), mentre que l'engreixament de llop (*D. labrax*) sempre ha estat minoritari (Figura 1). La màxima producció d'orades es va generar l'any 2000 amb 237,3 t, mentre que l'any que se'n varen produir menys va ser el 2003, amb 51,9 t. Els anys 2002 i 2003 es var produir *Solea senegalensis*, un peix pla similar a la palaia, però la seva producció va ser de poca importància (10,5 i 26 t anuals, respectivament).

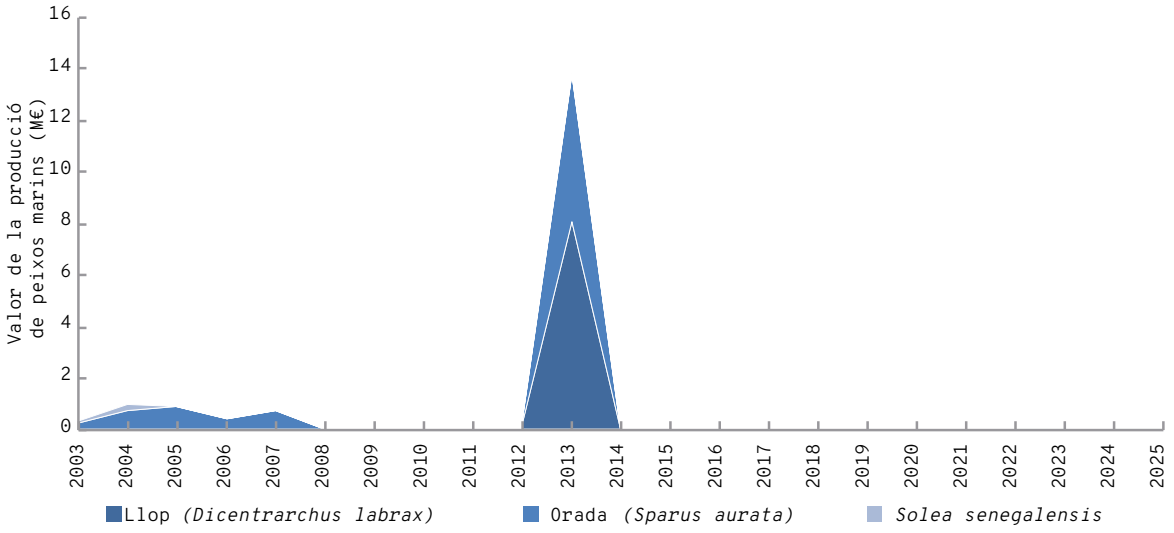

Figura 2. Valor econòmic (en milions d'euros) de la producció de peix per aqüicultura marina entre els anys 2003 i 2025. FONT: Direcció General de Pesca.

Taula 1. Resum dels diferents indicadors per als anys 2004, 2008, 2012, 2016, 2020, 2024 i 2025. FONT: Direcció General de Pesca.

INDICADOR	2004	2008	2012	2016	2020	2024	2025
Producció de peixos marins (t)	161,5	0	0	0	0	0	0
Valor de peixos marins (milions d'euros)	1,03	0	0	0	0	0	0
Producció d'alevins de peixos marins (milions d'unitats)	7,0	9,6	32,8	42,1	42,3	48,7	48,5
Valor d'alevins de peixos marins (milions d'euros)	2,4	6,3	9,5	16,2	16,4	16,9	20,6
Producció de mol·luscs (t)	51,3	79,4	178,5	74,1	48,3	75,7	73,3
Valor dels mol·luscs (milers d'euros)	152,9	262,1	544,1	172,4	131,9	205,6	197,9
Nre. de centres de recerca aqüícola	1	1	1	1	2	2	2
Valor econòmic total (milions d'euros)	3,6	6,6	10,0	16,4	16,5	17,1	20,8

Valor econòmic de la producció de peixos marins

El valor econòmic de la producció de peixos mitjançant aqüicultura marina ha variat entre els 0 € des que es varen tancar les granges d'engreixament i un total de gairebé 14 milions d'euros (13.911.888 €) l'any 2013, en què es varen vendre els peixos procedents de les granges d'alevins com a adults (Figura 2). Quan les granges marines d'engreixament estaven en funcionament, el valor econòmic va variar entre 363.500 € el 2003 (primer any del qual es tenen dades) i 1.031.140 € el 2004. La major part d'aquest valor econòmic prové de l'engreixament d'orada (*S. aurata*), mentre que l'engreixament de llop (*D. labrax*) sempre ha proporcionat uns beneficis econòmics inferiors perquè se n'han produït menys tones que d'orada (Figures 1 i 2).

Producció d'alevins de peixos marins

La principal activitat aqüícola de les Balears se centra en una única empresa de producció d'alevins (*hatchery*) instal·lada a Mallorca, que ha anat augmentant la producció al llarg del temps (Figura 3). Tots els alevins produïts es transporten a la península, on s'engreixen en instal·lacions del mateix grup empresarial. Les espècies que es produeixen majoritàriament són el llop (*D. labrax*) i l'orada (*S. aurata*). Els anys 2023 i 2025 també es varen produir alevins de corbina (*Argyrosomus regius*).

La producció d'alevins ha variat entre 40.000 unitats l'any 1996 i 48.746.882 unitats l'any 2024. L'any 2025 es varen produir 39.260.718 unitats de llop (*D. labrax*), 8.680.917 unitats d'orada (*S. aurata*) i 513.571 unitats de corbina (*A. regius*), on les xifres de llop varen representar el 81 % de les unitats d'alevins produïdes (Figura 3). L'any 2019 hi va haver un lleuger descens de la producció en relació a l'any anterior, i es varen produir 40,7 milions d'unitats d'alevins, el 89,4 % de les quals varen ser de llop (figura 3). L'any 2020 la producció va augmentar respecte de l'any anterior amb 42,3 milions d'unitats d'alevins, el 94,4 % de les quals varen ser de llop (figura 3). Els anys 2021 i 2022 va disminuir la producció d'alevins, amb 39,7 milions d'unitats, per tornar a remuntar els anys 2023 i 2024, amb el major nombre d'alevins produïts fins al moment el 2024, amb 48,7 milions d'unitats.

Valor econòmic de la producció d'alevins de peixos marins

Aquesta activitat ha reportat uns ingressos d'entre 1.950.000 € l'any 2003 i 20.641.486,2 € l'any 2025. L'any 2025 els alevins de llop varen suposar el 84,5 % dels ingressos (Figura 4). El 2013 es mostra un valor econòmic de 0 € perquè els alevins es

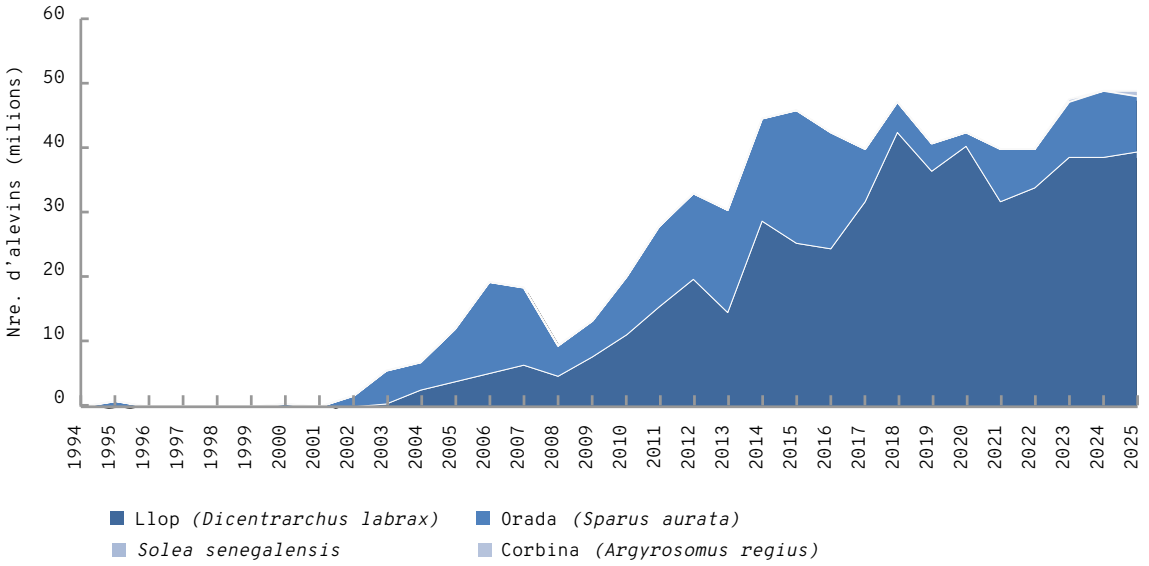

Figura 3. Nombre d'alevins de peixos marins (en milions) produïts entre els anys 1994 i 2025.
FONT: Direcció General de Pesca.

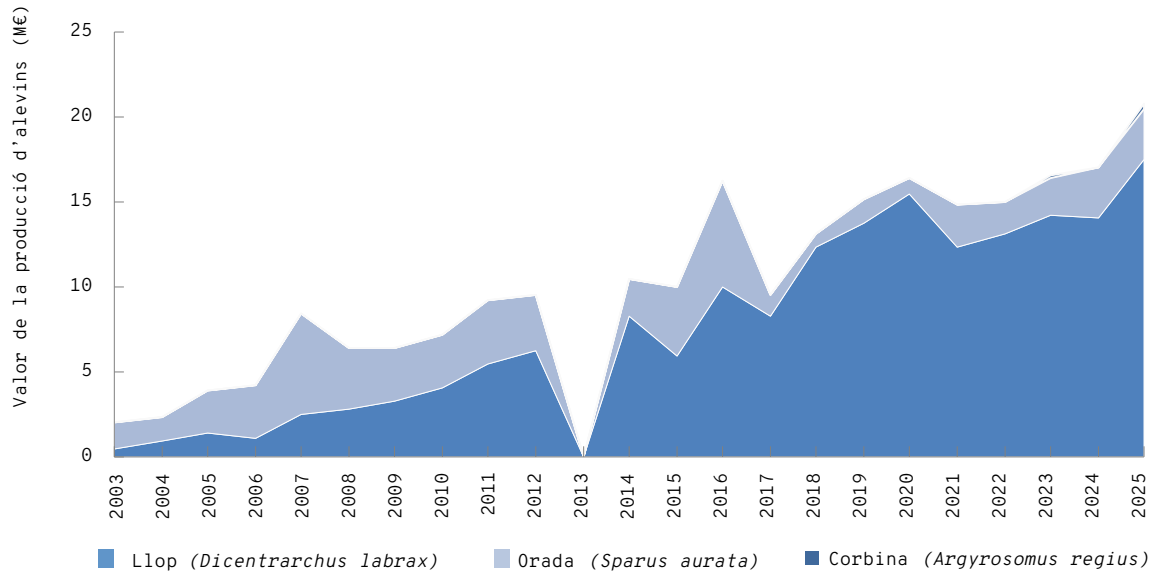

Figura 4. Valor econòmic de la producció d'alevins de peixos marins (en milions d'euros) entre els anys 1994 i 2025. FONT: Direcció General de Pesca.

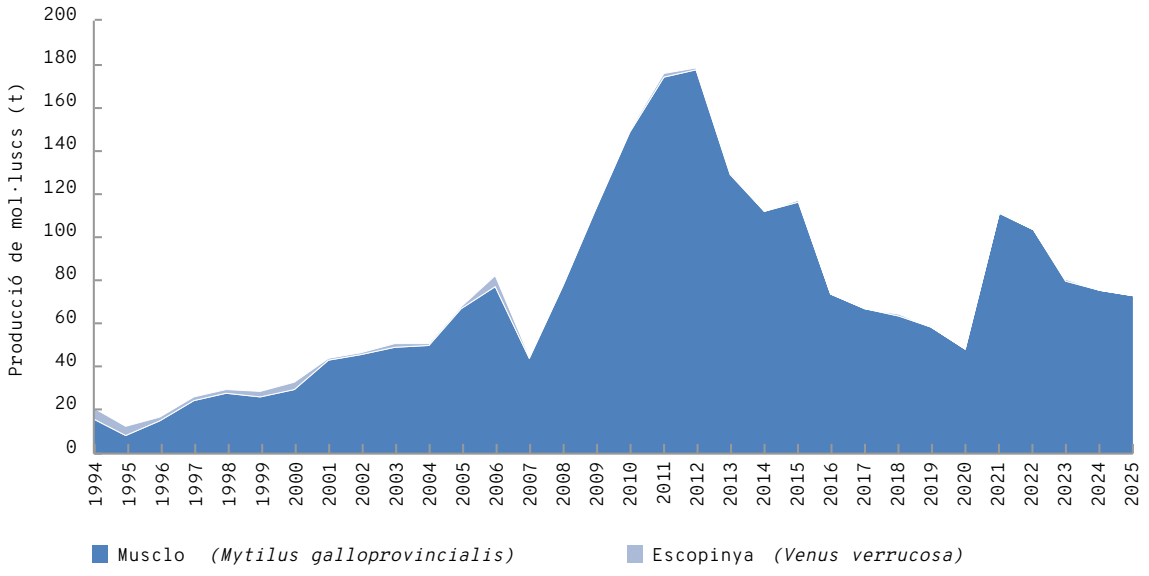

Figura 5. Producció de mol·luscs en pes (tones) per aqüicultura marina entre els anys 1994 i 2025.
FONT: Direcció General de Pesca.

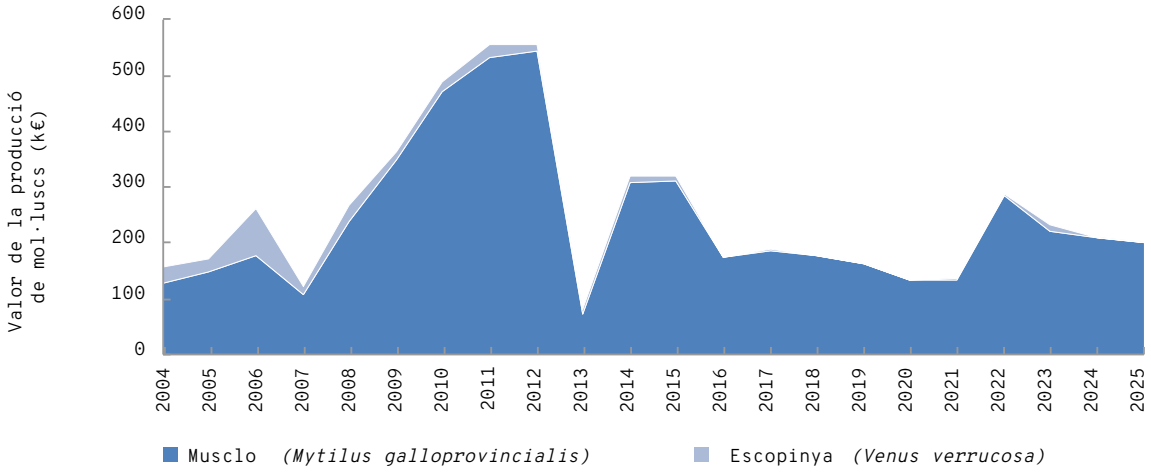

Figura 6. Valor econòmic de la producció de mol·luscs (milers d'euros) per aqüicultura marina entre els anys 2004 i 2025. FONT: Direcció General de Pesca.

varen engreixar i es varen vendre com a adults; el seu valor es pot veure a l'apartat del valor econòmic de la producció de peixos.

Producció de mol·luscs i el seu valor econòmic

L'activitat de producció de mol·luscs es concentra a Menorca i es basa en la producció de musclo (*Mytilus galloprovincialis*) i escopinya (*Venus verrucosa*). La producció de musclos és molt majoritària en pes: en el període 1994-2025 va variar entre 8 t l'any 1995 i 177,9 t l'any 2012, mentre que la d'escopinya va variar entre 0,003 t (2,7 kg) i 5 t els anys 2025 i 1994-95 (Figura 5). Aquesta producció ha significat entre el 0,004 i el 38,5 % de la producció en pes de mol·luscs a les Balears l'any 2025 i el 1995, any en què la proporció d'escopinyes va ser la més gran des que hi ha registres. Així i tot, el valor econòmic de la producció d'escopinya ha representat entre el 0,02 % (2025) i el 32 % (2006) del total del valor de la producció de mol·luscs, gràcies al seu elevat valor de mercat (Figura 6). L'any 2025 la producció de musclo va ser de 73,3 t, mentre que la d'escopinya va ser de només 2,7 kg (Figura 5).

L'escopinya és una espècie de consum local, i tota la seva producció es ven al mercat menorquí. La producció ha anat disminuint al llarg dels anys i ha passat de 5 t els anys 1994 i 1995, en què representava el 23,8 % i el 38,5 % de la producció de mol·luscs, a una producció de només 2,7 kg l'any 2025, una quantitat que representa el 0,004 % de la producció total de mol·luscs. Una part d'aquesta reducció es pot deure a la dificultat d'obtenir-ne llavor i a la falta d'espai per cultivar-ne,[1] a part dels possibles efectes d'una disminució en la qualitat de l'aigua del port de Maó.

La producció de musclo es fa en 14 muscleres situades dins el port de Maó. Aquesta producció va anar augmentant fins a l'any 2012 i després va disminuir progressivament fins al 2020, i va passar de 177,8 t l'any 2012 a 48,1 t el 2020. A partir de l'any 2021 la producció de musclo va tornar a augmentar i des del 2022 ha tornat a disminuir.

Nombre de centres de recerca amb activitat en matèria aqüícola

A les Illes Balears hi ha dos centres de recerca amb activitat en matèria aqüícola: el Laboratori d'Investigacions Marines i Aqüicultura (LIMIA), situat al Port d'Andratx; i Aquicultura Balear, S.A.U (ABSA) del Grupo Cooke.

El LIMIA va néixer l'any 1980 amb la creació de l'Estació d'Aqüicultura. Inicialment es tractava d'un centre de recerca i desenvolupament de tècniques de cultiu i engreixament d'organismes marins, així com de suport al sector pesquer per diversificar-ne la producció. Amb el temps, ha anat ampliant la seva activitat i s'ha obert a altres camps de recerca de la biologia marina: aplicació de la legislació comunitària en matèria de recursos marins, marisqueig, piscicultura, repoblacions, subministrament d'alevins i suport tècnic a cooperatives piscícoles, estudis de pesqueres, erradicació de la macroalga invasora *Caulerpa taxifolia*, seguiment de zones de producció de mol·luscs, estudis de pesca recreativa, mapes zoosanitaris, etc.

Les primeres instal·lacions es varen reformar entre els anys 2004 i 2005, i va ser llavors quan se'n va canviar el nom pel de LIMIA. Aquest centre de recerca disposa d'una nau d'experimentació per a espècies marines i d'un polígon de gàbies situades a l'interior del port (en una fondària de 5 a 8 m). El Laboratori d'Investigacions Marines i Aqüicultura (LIMIA) és una infraestructura clau de l'Institut de Recerca i Formació Agroalimentària i Pesquera de les Illes Balears (IRFAP), adscrita a la Conselleria d'Agricultura, Pesca i Medi Natural de les Illes Balears. Situat al Port d'Andratx des de fa més de 40 anys, la seva missió principal és contribuir a l'avenç científic i la conservació dels ecosistemes marins mitjançant una recerca ètica i de qualitat. El centre destaca per ser l'única instal·lació d'experimentació animal autoritzada per a organismes marins a l'arxipèlag i compta amb un polígon de gàbies flotants únic a Espanya per a demostracions d'innovació tecnològica a escala semiindustrial.

Avui dia, el LIMIA desenvolupa diverses línies de recerca estratègica que inclouen la cria i reintroducció

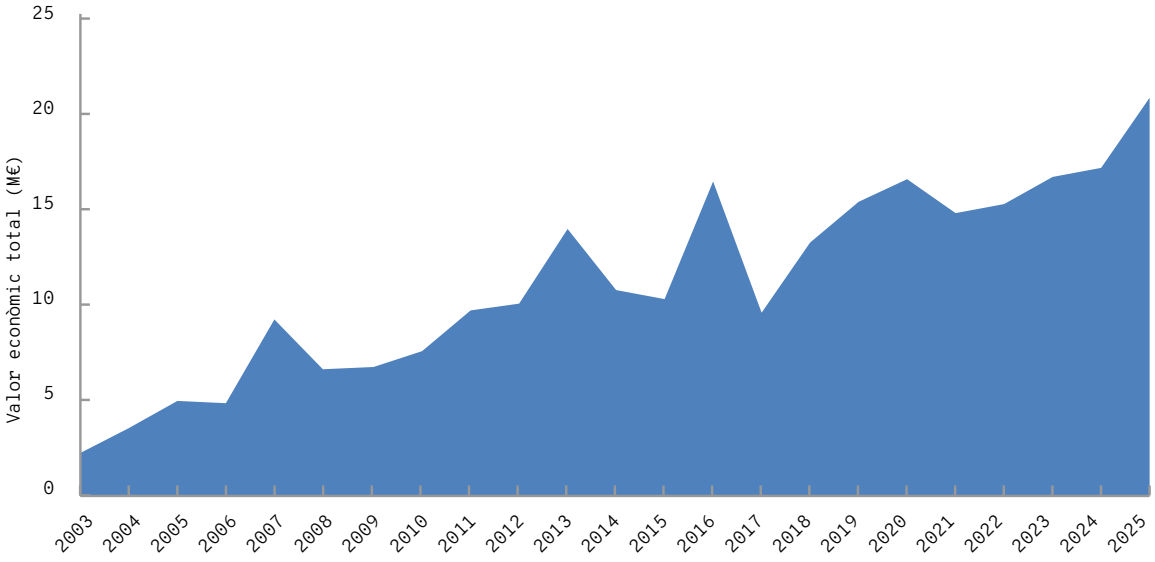

Figura 7. Valor econòmic total (en milions d'euros) de l'activitat aqüícola marina a les Balears entre els anys 2003 i 2025. FONT: Direcció General de Pesca.

del gatvaire, la creació d'un banc d'ADN d'espècies pesqueres i estudis de millora productiva del llop. A més, du a terme assajos de supervivència amb elasmobranquis i col·labora en programes de protecció de tortugues marines. El centre actua també com un important nucli de formació i divulgació, acollint tesis doctorals i col·laborant estretament amb entitats científiques com l'Institut Mediterrani d'Estudis Avançats (IMEDEA, UIB-CSIC) i l'Institut Espanyol d'Oceanografia (IEO).

ABSA, del Grupo Cooke, es troba situat al Coll d'en Rabassa i està associat a la cria d'alevins de llop i orada.

Valor econòmic total de l'aqüicultura a les Balears

El valor econòmic total de l'aqüicultura marina de les Balears ha variat entre 2,13 milions d'euros l'any 2003 i 20,8 milions d'euros el 2025 (Figura 7). La major part d'aquest valor econòmic està determinada per la cria d'alevins, mentre que la venda de peixos adults ha desaparegut i el valor de la venda de mol·luscs és marginal.

CONCLUSIONS

→ La producció total de peix produït per aqüicultura marina ha variat entre 65,7 t l'any 2003 i 455 t el 2013. Aquesta producció va acabar l'any 2007 i es va substituir per la producció d'alevins.

→ L'any 2013 es varen engreixar els alevins per vendre'ls com a adults.

→ L'espècie que s'ha produït de manera majoritària ha estat l'orada (*Sparus aurata*), mentre que l'engreixament de llop (*Dicentrarchus labrax*) sempre ha estat minoritari.

→ El valor econòmic de la producció de peixos mitjançant aqüicultura marina ha variat entre 0 € des que es varen tancar les granges d'engreixament de peixos marins i un total de gairebé 14 milions d'euros l'any 2013, en què es varen vendre els peixos procedents de les granges d'alevins com a adults.

→ Abans de tancar les granges d'engreixament de peixos, el valor econòmic va variar entre 363.500 € l'any 2003 (primer any del qual es tenen dades) i 1.031.140 € el 2004.

→ La producció d'alevins és la principal activitat econòmica aqüícola present actualment a les Balears, amb una producció que ha variat entre 40.000 unitats l'any 1996 i 48.746.882 unitats l'any 2025.

→ En la cria d'alevins, el llop (*D. labrax*) és majoritari. L'any 2025 va representar el 81 % de les unitats d'alevins produïdes.

→ El valor econòmic dels alevins ha variat entre 1.950.000 € l'any 2003 i 20.641.486,2 € l'any 2025.

→ Només hi ha producció de mol·luscs per aqüicultura a Menorca, basada en la producció de musclo (*Mytilus galloprovincialis*) i escopinya (*Venus verrucosa*); la producció de musclo és molt més important en pes a partir de l'any 1996 (entre el 99,997 % i el 89,7 %).

→ La producció d'escopinya, tot i ser molt minoritària en termes de pes, tenia un valor econòmic important, i ha representat entre el 0,02 % del total del valor de la producció de mol·luscs l'any 2025 i el 32 % l'any 2006, gràcies al seu elevat valor de mercat.

→ Aquests darrers anys la producció d'escopinya s'ha reduït dràsticament: ha passat d'unes 5 t als anys noranta a 2,7 kg (0,003 t) l'any 2025.

→ A les Illes Balears hi ha dos centres de recerca amb activitat en matèria aqüícola: un està situat al Port d'Andratx, va ser inaugurat l'any 1980 amb el nom d'Estació d'Aqüicultura i rebatejat com a Laboratori d'Investigacions Marines i Aqüicultura (LIMIA) el 2005; l'altre es troba al Coll d'en Rabassa, pertany al Grupo Cooke i produeix alevins de llop, orada i corbina.

→ El valor econòmic total de l'aqüicultura marina de les Illes Balears ha variat entre els 2,1 milions d'euros l'any 2003 i els 20,8 milions d'euros l'any 2025.

REFERÈNCIES

[1] Fundación Observatorio Español de Acuicultura (2015). *Plan Estratégico Plurianual de la Acuicultura Española 2014-2020*. Madrid: Ministerio de Agricultura, Alimentación y Medio Ambiente.<https://www.mapa.gob.es/es/pesca/temas/acuicultura/plan-estrategico/antecedentes-2014-20/default.aspx>.

[2] Vaquer-Sunyer, R.; Duarte, C. M.; Jordà, G.; Ruíz-Halpern, S. (2012). Temperature dependence of oxygen dynamics and community metabolism in a shallow Mediterranean macroalgal meadow (*Caulerpa prolifera*). *Estuaries and Coasts*, 35, 1182-1192. https://doi.org/10.1007/s12237-012-9514-y.

CITAR COM

Vaquer-Sunyer, R.; Monserrat, M.; Valencia, J. M.; Flaquer, L. (2026). Aqüicultura marina. A: Vaquer-Sunyer, R.; Monserrat, M. (eds.). *Informe Mar Balear 2026*
<https://www.informemarbalear.org/ca/beneficis/imb-aquicultura-marina-cat_2026.pdf>.
https://doi.org/10.62135/TKFO7628.